

V Bosni.

Sarajevo, 7. okt. Ob 8. uri zjutraj je bila tu in po vseh mestih dežele nabita na javnih trgih cesarjeva proklamacija, ki je izšla v vseh deželih jeziki in je natisnjena z latinskimi črkami in cirilico. Občinstvo jo je z največjo radovednostjo pričakovalo. Že v najzgodnejših urah so bile ceste polne občinstva, posebno mnogo občinstva je bilo pred poslopjem deželne vlade. Z javnih poslopij vihrajo zastave. Proklamacija je napravila velikanski vtisek na občinstvo, tudi na turško prebivalstvo. Mir in red je vzoren. Župan je sklical za popoldne slavnostno sejo občinskega zastopa. Za zvečer je napovedana razsvetljava.

Prestolonaslednik.

Praga, 7. oktobra. „Narodni Listy“ poročajo, da bo prestolonaslednik Fran Ferdinand takoj po parlamentarni rešitvi aneksije Bosne in Hercegovine prepotoval obe deželi.

Položaj v Bosni.

Sarajevo, 8. oktobra. Proklamacija aneksije je bila sprejeta in z neizmernim navdušenjem. Katoliški Hrvatje slavijo zmago, napredni muslimani so zadovoljni, pravoslavni so strašno pobiti. Po celi zemlji je vse mirno. Vsi mestni zastopi so imeli slovesne seje, v katerih so izražali veselje in lojalnost. Na stotine brzojavk je odposlanih na kabinetsko pisarno. Sarajevo je v zastavah. Sinoči je bila sijajna razsvetljava; tisoče ljudi je bilo na ulicah, topovi so streljali, zvonovi zvonili, vojaška glasba je šla po mestu, po ulicah se pojo hrvaške pesmi. Pravoslavni so se poskrili. „Hrvatski Dnevnik“ je izšel v svečanem izdanju. „Srbska Rieč“ je bila zaplenjena. Hrvati so zadovoljni s kurialnim sistemom in konfesionalno razdelbo, ker samo tako so zavarovani interesi naše manjšine.

Resen korak Avstro-Ogrske.

Dunaj, 9. oktobra. Avstro-Ogrska je obvestila velesile, kake korake je storila v Belgradu. Avstro-ogrski poslanik v Belgradu je očital srbski vladi, da so se rezervisti sklicali z razglasom v uradnem listu dne 5. t. m. Avstro-ogrška vlada zahteva zaradi tega pojasnitve. O tem je Avstro-Ogrska obvestila velesile, ki so podpisale berlinsko pogodbo. Avstro-Ogrska pa si pridrži pravico, da ukrene vse potrebno v obrambo svojih meja, tudi v Bosni in Hercegovini, proti grožnjam iz Srbije. Velesile so takoj nato odločno opozorile Srbijo k miru, zmernosti in potrpljenju. Taki opomini so došli v Belgrad iz Petrograda, Pariza, Rima in Londona. Ruski poslanik je tudi izjavil v imenu svoje vlade, da Srbija v slučaju svoje agresivne politike ne sme računati na podporo Rusije.

Srbski kralj govori.

Belgrad, 9. okt. Včerajšnjih demonstracij se ni udeležila le mladina, kakor trdijo nemški časopisi, temuč tudi vsi odlični meščani. Demonstracije so pred konakom zahtevali, naj Srbija nemudoma napove Avstriji vojno. Kralj in prestolonaslednik sta prišla na balkon ter je kralj nagovoril demonstrante: „Brajte! Globoko sem ganjen vsled ovacij, ki ste mi jih priredili. Bodite uverjeni, da bom s svojo vlado popolnoma izpolnil svojo nalogo! Sedaj vas prosim, da se mirno razidete!“ Nato je iz tisoč grl zaorilo: „Živio kralj!“ nakar se je množica mirno razšla.

Srbski topovi.

Dunaj, 10. okt. Danes zjutraj se je razširila vest, da je danes v Simpachu na solnograški meji avstrijska vlada ustavila prevoz 24 topov za obleganje, ki jih je tvrdka Schneider in Creuzot poslala v Srbijo.

Italija svetuje mir.

Budimpešta, 10. oktobra. „Pester Lloyd“ poroča iz Beleggrada: Semkaj je dospel odposlanec iz Rima, ki je prinesel kralju Petru lastno-ročno pismo kralja Viktorja Emanuela. V pismu pozivlja isti srbskega kralja, naj ohrani hladno kri v korist vladarske hiše in Srbije. Vendar so v mestu razširjene govorice, da se kralj Peter odpove prestolu; doslej pa ni možno teh vseh govoric kontrolirati.

Srbski poslanci proti vojski.

Belgrad, 10. oktobra. Srbska skupščina je s 96 glasovi proti 66 sprejela resolucijo proti vojski.

Uradni jezik v Bosni in Hercegovini.

Budimpešta, 10. oktobra. Na vprašanje hrvaškega delegata Babića, kak bo narodni jezik Bosne in Hercegovine, je odgovoril ministrski predsednik Weckerle: Srbo-hrvaški. To sem si izgovoril kot pogoj, ker nemškega ne maram, mažarsko pa bi seveda ne šlo.

Srbija. -- Vojska ali bande?

Poročila, ki jih imamo iz Srbije, se strinjajo v dveh ozirih: Vlada Avstriji ne bo napovedala vojske in tudi komisija poslancev skupščine se je izrekla proti njej, kar je gotovo znak, da se proti nji izjavi tudi plenum ljudskega zastopstva. Pač pa vsa poro-

čila trdijo, da se srbski prostovoljci, nadalje Srbi v Makedoniji in ves Arnavtluk (arnavtski okraj) pripravljajo, da uderejo v Bosno in Hercegovino.

Prostovoljci in prestolonaslednik hočejo vojsko.

Belgrad, 11. oktobra. Več tisoč starih drinskih prostovoljcev je skupno z novimi napravilo velikansko manifestacijo kralju in prestolonasledniku Jurju. Slednji je izjavil na ta pozdrav, da hoče biti prvi v vrstah prostovoljcev in da je srečen, ker bo mogel umreti za ime in čast srbskega naroda. Končal je svoj govor z besedami: Naj živi, kdor hoče, da umre, naj umre, kdor hoče, da živi! Narodnega vzklikanja ni konca ne kraja.

Cesar sprejel bosansko-hrvaško odposlanstvo.

Budimpešta, 12. oktobra. Ob desetih popoldne je sprejel cesar iz dvanajstih članov hrvaško-narodne stranke sestoječo odposlanstvo pod vodstvom dr. Mandičevića. Dr. Mandič se je cesarju zahvalil za čin aneksije in podelitev ustave, ki zagotavlja deželi srečnejšo bodočnost, obenem pa pomenja za bosanske Hrvate tudi korak k uresničenju njihovih narodnih idealov. Cesar se je zahvalil in nato posamezne člane nagovoril.

Opasni pojavi v Bosni.

Sarajevo, 12. oktobra. Vojaštvo straži celo progo vzhodne železnice, posebno mostove, predore in gozde. V Megjegju pri Višegradu je straža ustrelila nekega Turka, ki se je priplazil k vojakom in mu pretil z nožem. V Palah so vojaki nastanjeni na postaji in imajo najstrožja povelja. Domačini so mirni proti vojakom pa postopajo sovražno. V Mokri je nek turški aga pretil svojemu kmetu, da ga zakolje, ako ga sliši še enkrat zavpiti: „Živel car avstrijski!“

Makedonski četniki ob Drini.

Zagreb, 12. oktobra. Nad 500 makedonskih četnikov je odkorakalo proti Drini. Orožje in strelivo so si nabavili na račun prestolonaslednika. Odkorakali so v rano jutro. Čez mejo ne nameravajo iti, pač pa napraviti ob meji nekotiko razburjenja. Junake vodi znani Tričajlovič.

Avstro-ogrski donavski monitorji.

Belgrad, 12. oktobra. Avstro-ogrski donavski monitorji so zapustili včeraj Petrov Varadin in se usidrili poleg Zemuna v neposredni bližini Belgrada.

Izjava ruskega odposlanca v Beleggradu.

Iz Beleggrada poročajo: Čuje se, da je tukajšnji ruski odposlanec izjavil, da ob svoji bojeviti politiki Srbija ne more računati na podporo Rusije.

Crnogora.

V Cetinju se je vršil proti aneksiji Bosne in Hercegovine velik protestni shod, na katerem se je sprejela resolucija, da naj se pozabi spor s Srbijo in začne obramba za srbske interese. Bajce je tudi knez Nikita izdal proklamacijo na narod, kjer sicer ne govori o kakem boju ali odporu, pač pa pravi, da njegovo srce joka ob nezdigi, ki je Bosno zadela.

Črna gora kraljevina?

Iz Cetinja se zasebno javlja, da namerava knez Nikola Črno goro proglasiti za neodvisno kraljevino.

Bulgarija.

Bulgarija je prosta, neodvisna od Turške! Tako vzklikajo navdušeno Bulgari, a njih radost čutijo tudi vsi slovanski narodi, ki imajo smisel za svobodo. Mi Slovenci kot bližnji krvni bratje iz srca čestitamo bulgarskemu narodu na osvoboditvi ter jim želimo sreče pod svobodnim soncem. Razglasitev bulgarske neodvisnosti ni vzbudila v Evropi toliko odpora kakor prilastitev Bosne in Hercegovine. Le Turški to ni po godu, kar pa je samoumevno, ker zgubi nekaj denarja, ki ga je moral sedaj del Bulgarije kot davek plačevati. Toda vojsko tudi Turška ne bo začela. Od drugih držav pa je celo upati, da bodo kmalu pripoznale samostojnost Bulgarske.

Turčija noče vojske.

Carigrad, 6. oktobra. Turški ministrski svet je knezu Ferdinandu brzojavil, da turška vlada proti proglasitvi neodvisnosti Bulgarije in povzdigi v kraljestvo slovesno protestira pri vseh vele-vlastih in se bo ravnala po njihovih odredbah.

Vesetje v Bulgariji.

Sofija, 6. oktobra. Tu je nepopisno veselje. Kralj Ferdinand je izdal manifest, v katerem se enkrat onavlja svojo izjavo o neodvisnosti Bulgarije ter pravi, da naj pomlajeno Turčijo vežejo z neodvisno Bulgarijo prijateljske vesti. Vest, da Bulgarija mobilizira, se uradno zamikuje.

Bulgarsko kraljestvo ali carstvo? Nemške novine dosledno pišejo o novem bulgarskem „kraljestvu“ in o „kralju“ Ferdinandu. Resnica pa je, da je knez Ferdinand v Tirnovi proglasil prejšnjo kneževino Bulgarsko in vzhodno Rumelijo „bulgarskim

carstvom“, a narod njega „carom bulgarskim“. To je storjeno zato, ker stareja bulgarska zgodovina ne pozna besede „kralj“ in „kraljestvo“. Stari bulgarski vladarji, kakor Simeon in drugi, so bili carji, a ne kralji. Zato se tudi Ferdinand, ki je doslej nosil naslov „carsko visočenstvo“, ima smatrati kakor „carsko veličanstvo“.

Zmeda med Turki.

Carigrad, 6. oktobra. Mladoturki so zelo poparjeni. Boje se Staroturkov, ki bodo proglasitev neodvisnosti Bulgarije izrabljali proti mladoturkom. Vendar je veliko turških krogov, ki celo stvar gledajo bolj hladno. Proklamacija bulgarskega kraljestva za Turčijo ne pomeni posebne izgube. Nasprotno je položaj bolj jasen kot prej — tudi v Makedoniji se bodo odslej bulgarske težnje lažje kontrolirale. Prva posledica bo, da pade veliki vezir Kiamil-paša. Tudi na borzi je precejšnja zmeda. Papirji padajo.

Bulgarija pripravljena.

Sofija, 6. oktobra. 40.000 rezervnikov je že vpoklicanih, zdaj pa se je izdalo mobilizacijsko povelje za nadaljnih 65.000.

Pariz, 6. oktobra. „Matinov“ dopisnik poroča iz Sofije, da je že 190.000 bolgarskih vojakov pod orožjem. V slučaju vojske bi se kontingent povečal za 380.000 s 110.000 možmi rezerva. Bulgarija baje nametava, ako ji Turčija vojsko napove, začeti z ofenzivo, zasesti Drinopolje in kbrakati proti Carigradu.

Turčija se oborožuje.

Carigrad, 6. oktobra. Tudi Turčija se oborožuje. Od grške meje sta odpoklicani dve diviziji. Cesar Viljem je prejšnjo noč (4) poslal sultanu vrč brzojavk, na katere zdaj Kiamil-paša odgovarja. Odločitev pade baje danes v ministrskem svetu.

Slovenci Bulgariji.

Ljubljana, 6. okt. Danes je bila iz Ljubljane odposlana naslednja brzojavka: Ministrski predsednik, Tirnovu, Slovensko ljudstvo navdušeno pozdravlja zgodovinski čin osvobojenja bratskega junaškega naroda bulgarskega. Živela svobodna Bulgarska! Slava bulgarskemu kralju! Dr. Sušteršič, načelnik Slovenskega kluba v državnem zboru.

Sultan se odpove prestolu?

Carigrad, 9. okt. Sinoči se je raznesla vest, da se sultan odpove prestolu, ki ga zasede princ Rešad. Položaj je tako kritičen, da so mogoča vsakovrstna presenečenja. Vojaštvo je dobilo včeraj ostro municejo, ker se je bati punitov. Zvečer so bili vsi ministri poklicani k velikemu vezirju. V diplomatskih krogih so prepričani, da je pričakovati velikih dogodkov. Ministrskemu svetu se je pritegnil tudi predsednik mladoturškega odbora.

Dr. Korošec o Bulgariji.

Budapešta, 10. oktobra. Slovenski delegat dr. Korošec je v imenu slovenskih delegatov izrazil veselje, da sedanja vlada zasleduje Bulgarom prijazno politiko ter želel, da se Avstrija v svoji balkanski politiki predvsem opira na Bulgarijo.

Slavnosten vhod carja Ferdinanda v Sofijo.

Car Ferdinand je imel dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne slavnosten vhod v Sofijo. Celotno mesto je bilo v zastavah, peste so bile krasno okinčane. Pred vodom v Borisovo šetališče je bil slavolok, na kojega eni strani je bil napis: „Dobrodošel car!“ Na drugi strani slavoloka: „Neodvisna Bulgarija“. V sredini slavoloka je bila pozlačena kraljeva krona. Pri slavoloku so bili zbrani vsi ministri, predsednik sobranja, župan z občinskimi svetovalci in prejšnji župan glavnega mesta. Župan je pozdravil carja in mu ponudil soli in kruha. Pevski zbor je zapel carsko himno. Vdova prejšnjega ministrskega predsednika mu je poklonila v imenu sofijskih dam krasen sopek cvetlic. Car Ferdinand se je pódal na to v katedralo, kjer ga je sprejel metropolit z vso duhovščino. Po cerkveni slavnosti je imel metropolit nagovor, nakar se je car vrnil v palačo. Sodi se, da je bilo ob vsprejemu carja navzočih nad 50.000 oseb.

Politični ogled.

— Stajerska volilna reforma. Politični odsek deželne zbornice se je v petek posvetoval o volilni reformi. Odsek je sklenil, da se število poslancev pomnoži od 71 na 87. Virilisti bi dobili 3 poslance, veleposestvo 12, mesta, trgi in industrijski kraji 28, trgovski zbornici v Gradcu in Ljubnem 6, kmečke občine 28, nova splošna kurija 10. Tudi spodnjestajerski trgi so združeni v volilni okraj, kjer bi mogli Slovenci prodreti s svojim kandidatom. V tem okraju so: Mozirje, Gornji Grad, Ljubno, Zalec, St. Jurij, Središče, Vranksko, Braslovče, Kozje, Smarje, Veržej in Rajhenburg. Število deželnih odbornikov se pomnoži od 6 na 7. Enega voli veleposestvo, dva cela zbornica, dva zastopniki trgov in mest, dva pa kmečki poslanci, in sicer tako, da kmečki s poslanci nove kurije zapišejo le eno ime. Izvoljena pa sta trista dva, ki dobita naj-